

HOTĂRÂREA NR. 316
din data de 10.06.2019

Dosar nr: 757/2018

Petiția nr: 7047/14.11.2018

Petenți: .., ..

Reclamați: .., S.C. .. S.R.L., .., .., ..

Obiect: publicarea unui articol care precizează apartenența etnică romă a unor presupuși infractori, întrocirea unor rapoarte de evaluare psihologică în care precizează apartenența etnică romă a unor presupuși infractori

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul și domiciliul ales al petenților

1. ...

2. ...

I. 2. Numele și domiciliul procedural și sediul al reclamațiilor

3. ...

4. S.C. ..S.R.L...

5. ..

6. ...

7. ...

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

8. Petenții consideră discriminatorie publicarea unui articol care precizează apartenența etnică romă a unor presupuși infractori, întrocirea unor rapoarte de evaluare psihologică în care precizează apartenența etnică romă a unor presupuși infractori.

III. Procedura de citare

9. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

10. Părțile au fost citate pentru data de 22.01.2019 (filele 15-20 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

11. La audierea din 22. 01.2019 părțile nu s-au prezentat.
12. S-au comunicat petenților punctele de vedere ale reclamaților, fiind solicitate concluzii scrise (fila 41 din dosar).

IV. Susținerile părților

Susținerile petenților

13. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 7047/14.11.2018** (filele 2-4 din dosar) petenții arată că la data de 22.10.2018 s-a publicat un articol, semnat de primul reclamat în ziarul **Monitorul de Suceava** care aparține celui de-al doilea reclamat, intitulat „*Comerciant din Bazar, terorizat de un grup de trei romi*”, în care menționează numele petenților și a mamei/soacrei, ca reprezentând „*grupul de romi*” care îl „*terorizează*” „*în stil mafiot*” pe un comerciant în Bazarul Suceava. Al patrulea reclamat este comerciantul, al treilea avocatul comerciantului care au fost intervievați de primul reclamat, al cincelea reclamat este psiholog care a întocmit rapoarte prin care petenții au fost identificați etnic, cu conotații negative. Arată că au dreptul de a alege liber dacă să fie sau nu tratați sau nu ca aparținând unei minorități naționale. Au fost acuzați și de furt, deși în data de 06.05.2017 s-a clarificat că banii respectivi nu s-au furat.

S-a formulat dreptul la replică, arătând că ziaristul nu a verificat veridicitatea informațiilor, titlul articolului este ofensator, articolul este discriminatoriu și instigă la ură rasială. Dreptul la replică s-a publicat la data de 25.10.2018, cu o notă a redacției, conform căreia articolul s-a scris pe baza unui dosar penal.

Au depus la dosar înscrisuri (filele 1, 5-14 din dosar).

Susținerile părților reclamate

14. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 7834/28.12.2018** (fila 21 din dosar, înscris fila 22) al patrulea și al cincelea reclamat arată că articolul a prezentat situația reală, menționarea apartenenței etnice nu reprezintă discriminare. Singura eroare din articol a fost legată de furtul unei sume de bani, despre care s-a aflat că de fapt nu s-a comis.

15. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 290/22.01.2019** (fila 23 din dosar) a treia reclamată arată că urmează să depună punct de vedere.

16. A treia reclamată, prin punctul de vedere înregistrat la CNCD cu **nr. 290/22.01.2019** (filele 24-25 dn dosar), arată că s-a referit la comportamentele emoționale descrise de petenți.

Al doilea exemplar filele 26-27 din dosar, înscrisuri filele 28-39 din dosar.

V. Motivele de fapt și de drept

17. Colegiul director constată că în ziarul **Monitorul de Suceava** care aparține celui de-al doilea reclamat, primul reclamat a publicat un articol intitulat „*Comerciant din Bazar, terorizat de un grup de trei romi*”, în care menționează numele petenților și a mamei/soacrei, ca reprezentând „*grupul de romi*” care îl „*terorizează*” „*în stil mafiot*” pe un comerciant în Bazarul Suceava. În acest articol al patrulea reclamat a declarat: „*angajatul meu mi-a comunicat că romii, în afara amenințărilor proferate prin care solicitau în mod explicit să închid magazinul și să nu mai comercializez obiecte de vestimentație...*”, iar al cincilea: „*sunt numeroase acte materiale reclamate, ceea ce denotă o gravă perseverență infracțională a acestei familii de etnie romă*”. La data de 25.10.2018 **Monitorul de Suceava** a publicat dreptul la replică a petenților.

A treia reclamată a întocmit rapoarte de evaluare psihologică în care precizează ca diagnostic „*probleme legate de circumstanțe psihosociale — victimă a unor agresiuni în formă continuă din partea unui grup de persoane de etnie romă*”.

18. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „*Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*”.

19. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

20. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

21. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Musselle împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75)*”.

22. Colegiul director constată că menționarea, în mod repetat, a apartenenței etnice a petenților, considerați deja infractori deși încă nu erau condamnați, reprezintă o diferențiere. CEDO a constatat în mod constant că această practică din România, crearea unei strânse legături între infracționalitate și apartenența la etnia romă, reprezintă diferențiere (a se vedea spre exemplu cauzele **Moldovan și alții împotriva României**

nr. 2, 12 iulie 2005, **Stoica împotriva României**, 4 iunie 2008, **Ciorcan și alții împotriva României**, 27 ianuarie 2015). Părțile reclamate nu au arătat că au procedat în mod similar față de persoane de etnie română cercetate penal.

23. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

24. În mod evident în precizarea apartenenței etnice a unor persoane acuzate de comiterea unor infracțiuni criteriul de diferențiere este cel de apartenență etnică.

25. Afirmatiile legate de comiterea unor infracțiuni, cu precizarea apartenenței etnice, este de natură să atingă dreptul la demnitate, conform art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*” Cele publicate în articolul care formează obiectul petiției reprezintă un comportament manifestat în public, care vizează crearea unei atmosfere ostile. Trebuie precizat că articolul în cauză atinge și dreptul stabilit prin art. 3 alin. 1 din **Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale**, ratificată de România prin **Legea nr. 33/1995**, care precizează: „*Orice persoană aparținând unei minorități naționale are dreptul să aleagă liber dacă să fie tratată sau nu ca atare și nici un dezavantaj nu poate rezulta dintr-o asemenea alegere ori din exercițiul drepturilor legate de aceasta*”.

26. Nu poate fi admis argumentul invocat de al patrulea și al cincelea reclamat, conform cărora articolul prezintă adevărul. Adevărul privind comiterea infracțiunilor se stabilește de către instanța de judecată și nu de către partea interesată și avocatul ei, iar presa are obligația de a respecta prezumția de nevinovăție. Totodată precizarea apartenenței etnice, prezumată și ea, nu face parte din acel adevăr care trebuie să preocupe opinia publică.

27. A treia reclamată, prin rapoartele de evaluare psihologică a arătat doar problema patologică a unor clienți, pe baza afirmațiilor lor, în consecință fapta nu reprezintă discriminare. Trebuie precizat și faptul că respectivele evaluări psihologice nu au fost destinate publicului.

28. Fapta primului reclamat de a scrie un articol în care prezumtivii infractori sunt prezentați ca infractori, cu precizarea apartenenței etnice, respectiv fapta celui de-al doilea reclamat, de a publica respectivul articol, reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, reprezentând o deosebire pe baza criteriului etnic care a vizat atingerea dreptului la demnitate prin crearea unei atmosfere ostile față de petenți.

29. Faptele celui de-al patrulea și al cincelea reclamat, de a prezenta presei elemente dintr-un dosar de cercetare penală, în care prezumtivii infractori sunt prezentați

ca infractori, cu precizarea apartenenței etnice, reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, reprezentând o deosebire pe baza criteriului etnic care a vizat atingerea dreptului la demnitate prin crearea unei atmosfere ostile față de petenți.

30. Având în vedere natura cauzei, Colegiul director analizează limitele libertății de exprimare.

31. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: *„Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”* Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: *„comportă îndatoriri și responsabilități”*. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: *„Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”*

32. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

33. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

34. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

35. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

36. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/i; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 51; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care ofensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele

- pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/ii; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39/i; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27);
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);
- d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20

- septembrie 1994, § 50; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58);
- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (**SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 60; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 42)
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (**GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al **Convenției** previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (**GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **OHENSBERGER împotriva AUSTRIEI**, nr. 21318/93, 2 septembrie 1994);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este combatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (**WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 41);
- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (**NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004, **IVANOV împotriva RUSIEI**, nr. 35222/04, 20 februarie 2007);
- k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 39; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; **WINGROVE**

împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 53; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI [Marea Cameră]**, nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI [Marea Cameră]**, nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și nr. 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/iii; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/ii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei [Marea Cameră]**, nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI [Marea Cameră]**, nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 53; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 53; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 71; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 29-30; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 38);

- l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (**JERSILD împotriva DANEMARCEI [Marea Cameră]**, nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI [Marea Cameră]**, nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/iii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei [Marea Cameră]**, nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI [Marea Cameră]**, nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 50; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporțională cu scopul legitim

urmărit (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

- m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 54; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 60; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 61; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 57; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 46; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 62; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 40; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 52; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 70; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 28);
- n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46);
- o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (**INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);
- p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și

responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **DE HAES și GIJSELS împotriva BELGIEI**, nr. 19983/92, 24 februarie 1997, § 37; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 59; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 55; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 44; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 41);

- q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (**CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);
- t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (**AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

37. În luarea deciziei s-a ținut cont și de art. 30 al **Consituției României** care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*

(7) *Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.*”

38. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „*Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art.*

205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. — , faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

39. Aplicând principiile CEDO, constatăm următoarele:

- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități; astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbateră publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (pct. 36., lit. c) — apartenența etnică a unor prezumtivi vinovați, prezentarea lor ca fiind infractori înainte de condamnarea lor, ofensează în mod gratuit, aduce un prejudiciu nu doar petenților, dar și altor persoane care aparțin comunității de romi;

- îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict (pct. 36., lit. e) — Colegiul director constată existența unor tensiuni între populația majoritară și cea romă, care se materializează din când în când prin violențe colective împotriva comunităților de romi și prin discriminare față de persoanele rome;

- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar să se sancționeze orice formă de expresii care promovează ura bazată pe intoleranță (pct. 36., lit. f) — afirmațiile analizate sunt de natură să promoveze intoleranța;

- se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă (pct. 36., lit. k) — relațiile tensionate dintre romi și neromi, discriminarea romilor arată necesitatea restrângerii libertății de exprimare;

- presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea

jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (pct. 36., lit. k) — a preciza datele personale ale unui prezumtiv infractor, a încălca prezumția de nevinovăție trece de limitele precizate de CEDO;

• presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (pct. 36., lit. k) — informațiile dintr-un dosar care se află încă în cercetare, apartenența etnică a prezumtivilor infractori nu preprezintă informații de interes public; în cazul unui conflict care este urmărit de opinia publică obligația presei este de a prezenta poziția ambelor părți, nu doar a uneia.

40. Din aceste considerente Colegiul director apreciază că afirmațiile reclamanților nu sunt protejate de prevederile art. 10 din **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale**.

41. Privind reclamata avocată, Colegiul director a ținut cont inclusiv de prevederile art. 47 din **Legea nr. 51 din 7 iunie 1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat**. „Orice comunicare publică sau orice publicitate făcută de un avocat sau de o formă de exercitare a profesiei este permisă, cu condiția ca aceasta să respecte reglementările profesionale și cele privitoare la independența, demnitatea, integritatea profesiei, păstrarea secretului profesional, să fie obiectivă și să corespundă adevărului.” Afirmațiile legate de apartenența etnică a unor prezumtivi infractori, prezentarea lor nu ca prezumtivi infractor ci ca infractori încalcă această prevedere.

42. Art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** prevede:

„Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”

43. Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment față de .., S.C. . S.R.L., Str. ..., respectiv față de S.C. .. S.R.L., ..., J33/251/2002 conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, având în vedere că s-a publicat dreptul la replică al petenților.

44. Față de .., cu domiciliul procedural la Avocat .., se aplică sancțiunea de avertisment conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, având în vedere problemele psihologice cu care se confruntă, el având nevoie de tratament și nu de o amendă contravențională.

45. Colegiul director aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de .., având în vedere următoarele:

a) discriminarea a vizat două persoane;

b) partea reclamată este avocată, care cunoaște legislația, înțelege prezumția de nevinovăție;

c) discriminarea etnică trebuie să fie considerată ca fiind o faptă extrem de gravă. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin soluțiile pronunțate (ex. **Moldovan și alții împotriva României nr. 2** din 12.07.2005) arată că acest tip de discriminare este atât de grav, încât reprezintă tratament degradant în sensul art. 3 al **Convenției europene a drepturilor omului**;

d) intenția reclamatei a fost de a influența opinia publică, inclusiv organele de cercetare penală, în interesul clientului (afirmând că totul este „o bătaie de joc și reflectă modul în care acționează un sistem indolent”;

e) avocatul trebuie să promoveze și apere drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului conform art. 2 alin. 2 din **Legea nr. 51 din 7 iunie 1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat**;

f) activitatea avocaților trebuie să se bazeze pe respectul reciproc între toți participanții la actul de justiție, totodată comunicările lor nu pot conține mențiuni denigratoare conform art. 16 alin. 1 și art. 20 alin. 6 din **Codului deontologic al avocatului român**;

g) reclamata nu a mai fost sancționată anterior, astfel amenda minimă prevăzută de lege este suficientă;

46. Art. 26 alin. 2 din **O.G. nr. 137/2000** stabilește:

„Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești.”

47. Colegiul director obligă S.C. .. S.R.L. să publice un rezumat al prezentei hotărâri (pct. 17-46 din hotărâre, cu respectarea caracterului confidențial al datelor personale) în **Monitorul de Suceava**.

48. Se recomandă reclamațiilor sancționați să evite în viitor formulările discriminatorii care ating dreptul la demnitate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta celei de-a treia reclamate, psiholoagă, de a preciza în rapoarte de evaluare psihologică anxietatea unor clienți față de romi nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborată cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**;

2. Fapta primului reclamat de a scrie un articol în care prezumtivii infractori sunt prezentați ca infractori, cu precizarea apartenenței etnice, respectiv fapta celui de-al doilea reclamat, de a publica respectivul articol, reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 coroborată cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**;

3. Faptele celui de-al patrulea și al cincelea reclamat, de a prezenta presei elemente dintr-un dosar de cercetare penală, în care prezumtivii infractori sunt prezentați ca infractori, cu precizarea apartenenței etnice, reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 coroborată cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**;

4. Aplică sancțiunea de avertisment față de .., respectiv față de S.C. .. S.R.L., Str. .., J33/251/2002 conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7;

5. Aplică sancțiunea de avertisment față de .., cu domiciliul procedural la Avocat .. conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7;

6. Aplică amenda contravențională de 2.000 lei față .., conform art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**;

7. Obligă S.C. .. S.R.L. să publice un rezumat al prezentei hotărâri (pct. 17-46 din hotărâre, cu respectarea caracterului confidențial al datelor personale) în **Monitorul de Suceava**, conform art. 26 alin. 2 din **O.G. nr. 137/2000**;

8. Recomandă reclamațiilor sancționați să evite în viitor formulările discriminatorii care ating dreptul la demnitate;

9. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Administrației Județene a Finanțelor Publice Iași.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Administrația Județeană a Finanțelor Publice Iași, dovada plății și a publicării rezumatului hotărârii se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Data redactării: 11.06.2019

Motivată: Haller István
Tehnoredactată: A.S.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.